

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ

ЩОМІСЯЧНЕ ОПИТУВАННЯ БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

«Гаряча» тема місяця —

**«Зростання якого податку буде справедливим
для наповнення бюджету»**

Жовтень 2024 року

Випуск #13

(опитування 10-18 жовтня 2024р.)

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Торгово-промислової палати України.

Випуск #13 | Жовтень 2024

- У жовтні 2024 року загальний індекс Барометру бізнесу знизився до позначки **40,3** пунктів, демонструючи падіння на **↓-2,2** пункти порівняно з минулим місяцем. Це найнижче значення за весь період регулярних спостережень, починаючи з жовтня 2023 р.
- Покращення ситуації прогнозується лише у секторі будівництва, де значення Барометру бізнесу дорівнює **55,0** пунктів, але кількість оптимістично налаштованих підприємців продовжує скорочуватися другий місяць поспіль (**↓-2,3**).
- Відчутне посилення негативних очікувань зафіксоване у секторі торгівлі (**40,4↓-4,4**), хоча ситуація в цьому секторі сприймається бізнесом дещо краще ніж у секторах виробництва та послугу.
- Сектор послуг знаходиться у зоні негативних очікувань та характеризується їх незначним посиленням (**40,3↓-0,5**).
- У секторі виробництва бізнес демонструє найбільш обережні очікування і кількість скептиків збільшується (**38,6↓-1,8**).
- Незалежно від розміру бізнесу домінують негативні очікування. Найбільш суттєве збільшення песимістично налаштованих респондентів спостерігається серед великого бізнесу (**45,0↓-12,5**). Мікро, малі та середні підприємства ще обережніше дивляться у майбутнє ніж великий бізнес (значення Барометру менше **43** пунктів). Серед них середній бізнес має найменше значеннями барометру (**37,6↓-3,9**).
- Бачення експортерів щодо майбутнього знаходиться у тренді, притаманному всьому бізнесу, і характеризується посиленням песимістичних очікувань (**37,5↓-3,9**).
- Результати відповідей на запитання «Зростання якого податку буде справедливим для наповнення бюджету?» свідчить, що відносна більшість бізнесу (48%) сприймає збільшення будь-яких податків як несправедливий інструмент наповнення бюджету. Серед запропонованих варіантів найбільш справедливим джерелом наповнення бюджету на думку бізнесу є збільшення ПДВ (26%).

Значення Барометру бізнесу 50 вказує на відсутність змін в очікуваннях. Вище 50 – бізнес очікує покращення економічних тенденцій у порівнянні з попереднім місяцем; нижче 50 – вказує на негативні очікування щодо змін порівняно з попереднім місяцем.

За світовою практикою при сприятливих умовах бізнес-середовища значення індексу становить 60+.

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ

БАРОМЕТР
БІЗНЕСУ

	2023			2024									
	Жовт	Лист	Груд	Січ	Лют	Бер	Квіт	Трав	Черв	Лип	Сер	Вер	Жов
Загальний													
Виробництво													
Послуги													
Торгівля													
Будівництво													
Мікропідприємства													
Малі підприємства													
Середні підприємства													
Великі підприємства													
Експортери													

- значення індексу становить понад 55 пунктів
- значення індексу становить від 45 до 55 пунктів (± 10% від 50 пунктів)
- значення індексу становить менше 45 пунктів

40,3 ↓-2,2

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ
ЗАГАЛЬНИЙ

ВИРОБНИЦТВО

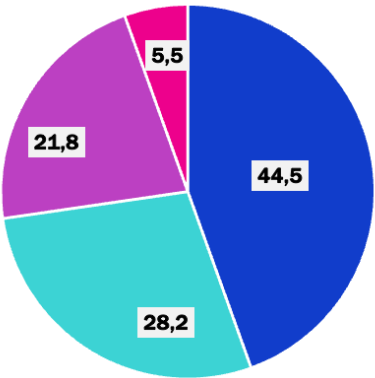
38,6 ↓-1,8

БУДІВНИЦТВО

55,0 ↓-2,3

Розподіл респондентів за секторами,
у відсотках

- Виробництво
- Послуги
- Торгівля
- Будівництво

ПОСЛУГИ

40,3 ↓-0,5

ТОРГІВЛЯ

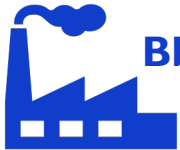
40,4 ↓-4,4

40,3↓-2,2

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ
ЗАГАЛЬНИЙ

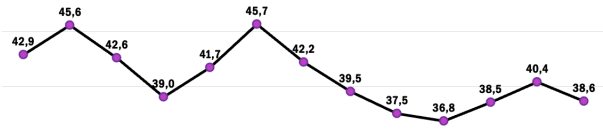

Жовтень 2023 Листопад 2023 Грудень 2023 Січень 2024 Лютий 2024 Березень 2024 Квітень 2024 Травень 2024 Червень 2024 Липень 2024 Серпень 2024 Вересень 2024 Жовтень 2024

ВИРОБНИЦТВО

38,6↓-1,8

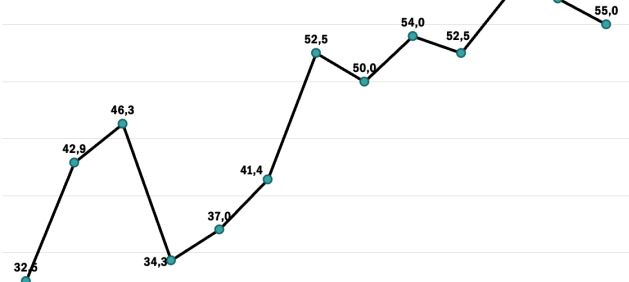

Жовтень 2023 Листопад 2023 Грудень 2023 Січень 2024 Лютий 2024 Березень 2024 Квітень 2024 Травень 2024 Червень 2024 Липень 2024 Серпень 2024 Вересень 2024 Жовтень 2024

БУДІВНИЦТВО

55,0↓-2,3

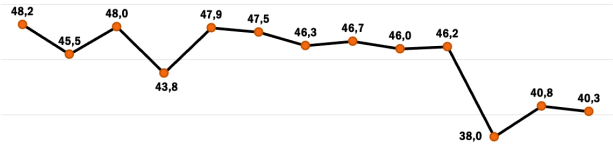

Жовтень 2023 Листопад 2023 Грудень 2023 Січень 2024 Лютий 2024 Березень 2024 Квітень 2024 Травень 2024 Червень 2024 Липень 2024 Серпень 2024 Вересень 2024 Жовтень 2024

ПОСЛУГИ

40,3↓-0,5

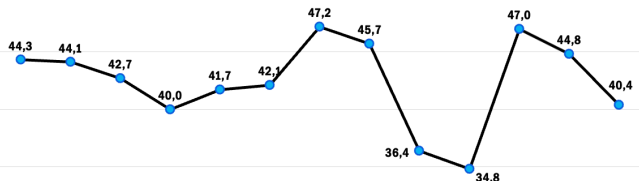

Жовтень 2023 Листопад 2023 Грудень 2023 Січень 2024 Лютий 2024 Березень 2024 Квітень 2024 Травень 2024 Червень 2024 Липень 2024 Серпень 2024 Вересень 2024 Жовтень 2024

ТОРГІВЛЯ

40,4↓-4,4

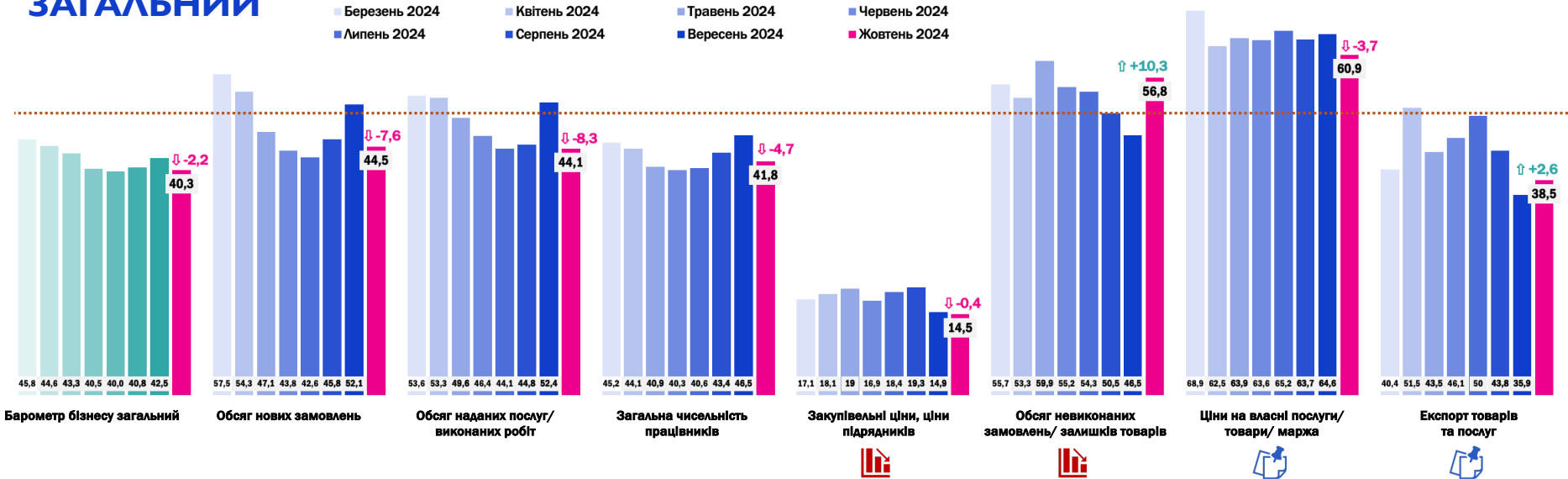
Жовтень 2023 Листопад 2023 Грудень 2023 Січень 2024 Лютий 2024 Березень 2024 Квітень 2024 Травень 2024 Червень 2024 Липень 2024 Серпень 2024 Вересень 2024 Жовтень 2024

40,3

↓-2,2

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ ЗАГАЛЬНИЙ

Індекси Барометру бізнесу за показниками
у жовтні 2024 року в порівнянні з вереснем 2024 року

У жовтні 2024 року загальний індекс Барометру бізнесу зменшився на 2,2 пункти та зупинився на позначці 40,3.

Позитивні очікування бізнесу стосуються зменшення обсягів невиконаних замовлень (56,8↑+10,3), а також потенціалу збільшення цін на власні послуги чи товари (60,9↓-3,7).

Інші показники знаходяться в зоні негативних очікувань (значення Барометру менше 50 пунктів). Серед представників бізнесу домінує позиція щодо зменшення обсягів нових замовлень (44,5↓-7,6), обсягів наданих послуг чи виконаних робіт (44,1↓-8,3) та загальної чисельності працівників (41,8↓-4,7). Традиційно найбільш проблемною сферою для бізнесу залишається зростання закупівельних цін та цін підрядників (14,5↓-0,4).

Незважаючи на послаблення негативних очікувань, експорт товарів та послуг прогнозується на рівні 38,5 пунктів з незначним зростанням ↑+2,6.

Показники-дестимулятори, при розрахунку індексів Барометру бізнесу розглядаються в протилежному значенні

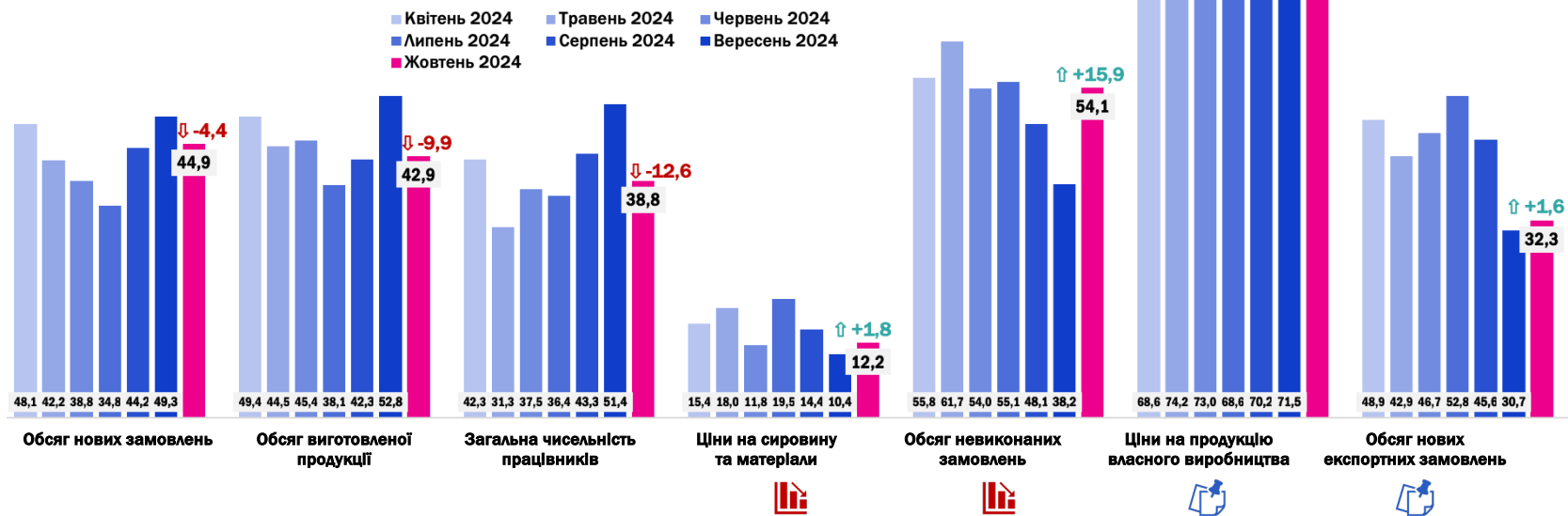
Показники надають додатковий погляд на умови ринку. При розрахунку Барометру бізнесу не враховуються

ВИРОБНИЦТВО

38,6↓-1,8

Очікування бізнесу сектору виробництва
у жовтні 2024 року в порівнянні з вереснем 2024 року

У жовтні 2024 року сектор виробництва демонструє посилення песимістичного ставлення до майбутнього (38,6↓-1,8).

Позитивні очікування бізнесу домінують над негативними відносно зменшення обсягів невиконаних замовлень (54,1↑+15,9), а також можливостей подальшого збільшення цін на продукцію власного виробництва (78,6↑+7,1).

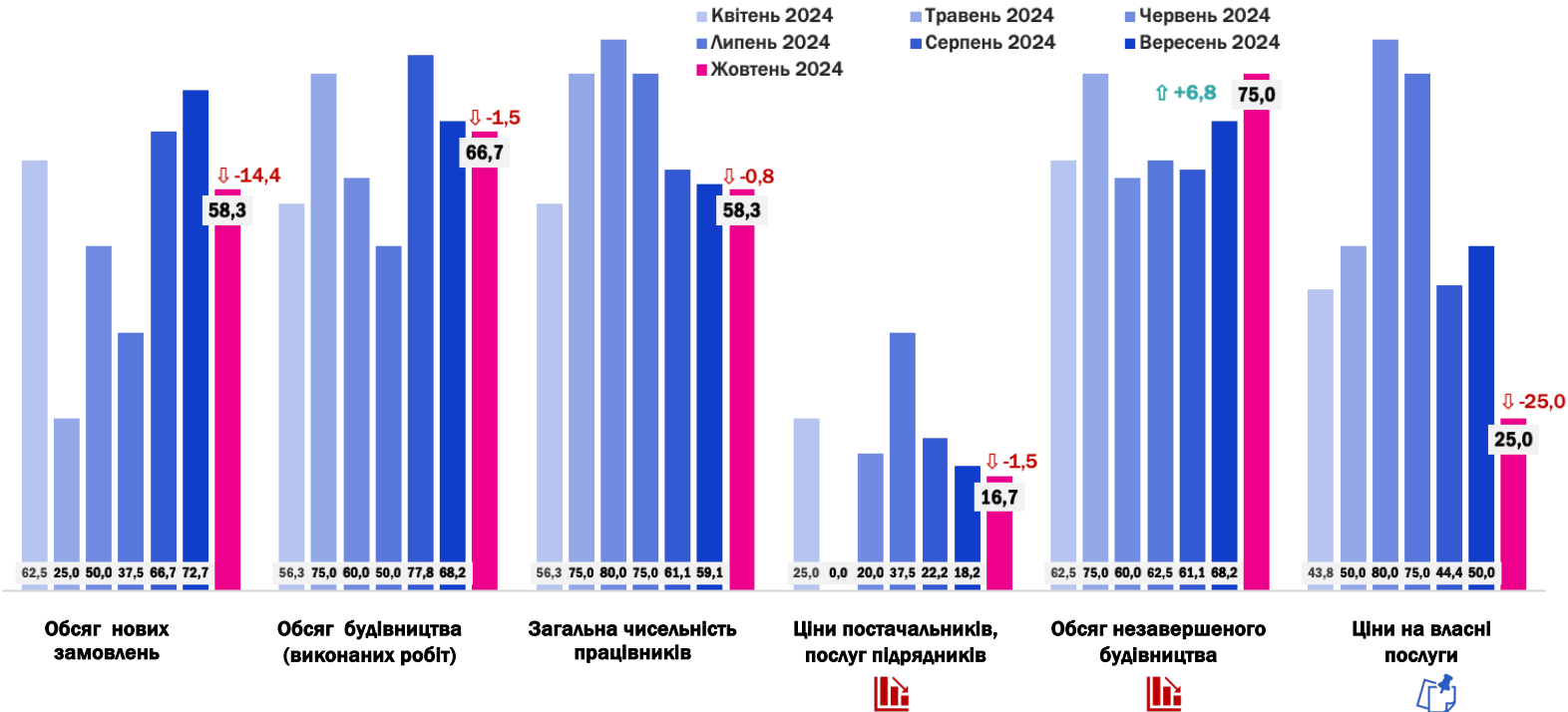
Всі інші показники знаходяться в зоні негативних очікувань. Представниками сектору виробництва прогнозується зменшення обсягів нових замовлень (44,9↓-4,4), обсягів виготовленої продукції (42,9↓-9,9) та загальної чисельності працівників (38,8↓-12,6). Традиційно найбільш проблемною сферою для бізнесу залишається зростання закупівельних цін на сировину та матеріали (12,2↑+1,8).

Незважаючи на послаблення негативних очікувань прогнозується скорочення обсягів нових експортних замовлень (32,3↑+1,6).

БУДІВНИЦТВО

Очікування бізнесу сектору будівництва
у жовтні 2024 року в порівнянні з вереснем 2024 року

У жовтні 2024 року Барометр сектору будівництва демонструє домінування позитивних очікувань, які мають помірну тенденцію до послаблення (55,0↓-2,3).

Більшість показників відображають оптимістичний погляд бізнесу у майбутнє. Так очікується зменшення обсягів незавершеного будівництва (75,0↑+6,8). Також незважаючи на послаблення позитивних очікувань прогнозується подальше зростання обсягів нових замовлень (58,3↓-14,4), обсяг будівництва (66,7↓-1,5) та загальної чисельності працівників (58,3↓-0,8).

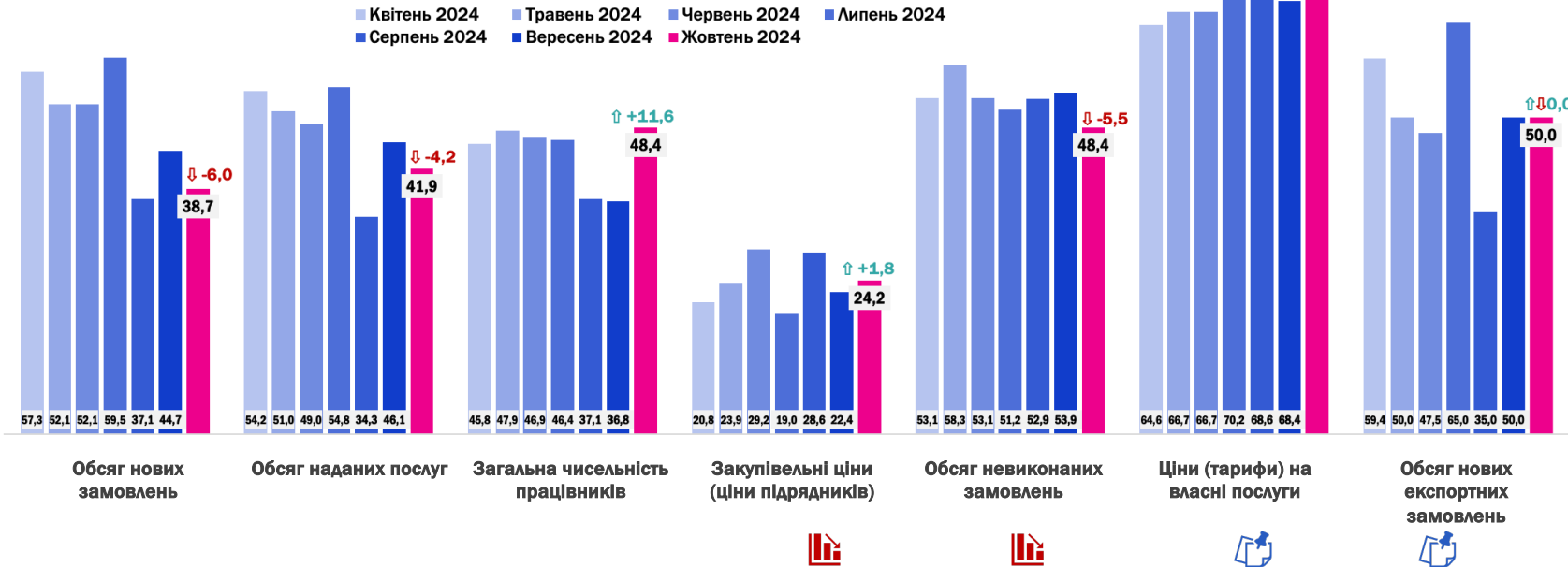
За оцінками підприємців, які представляють сектор будівництва, очікується зростання цін постачальників (16,7↓-1,5) в умовах зменшення цін на власні послуги (25,0↓-25,0).

ПОСЛУГИ

40,3↓-0,5

Очікування бізнесу сектору послуг у жовтні 2024 року
в порівнянні з вереснем 2024 року

У жовтні 2024 року підприємства сектору послуг демонструють незначне посилення негативних очікувань, які залишаються домінуючими (40,3↓-0,3).

Оптимізм спостерігається щодо потенціалу збільшення цін (тарифів) на власні послуги (74,2↑+5,8).

Обсяг нових експортних замовлень залишиться незмінним (50,0↑↓0,0)

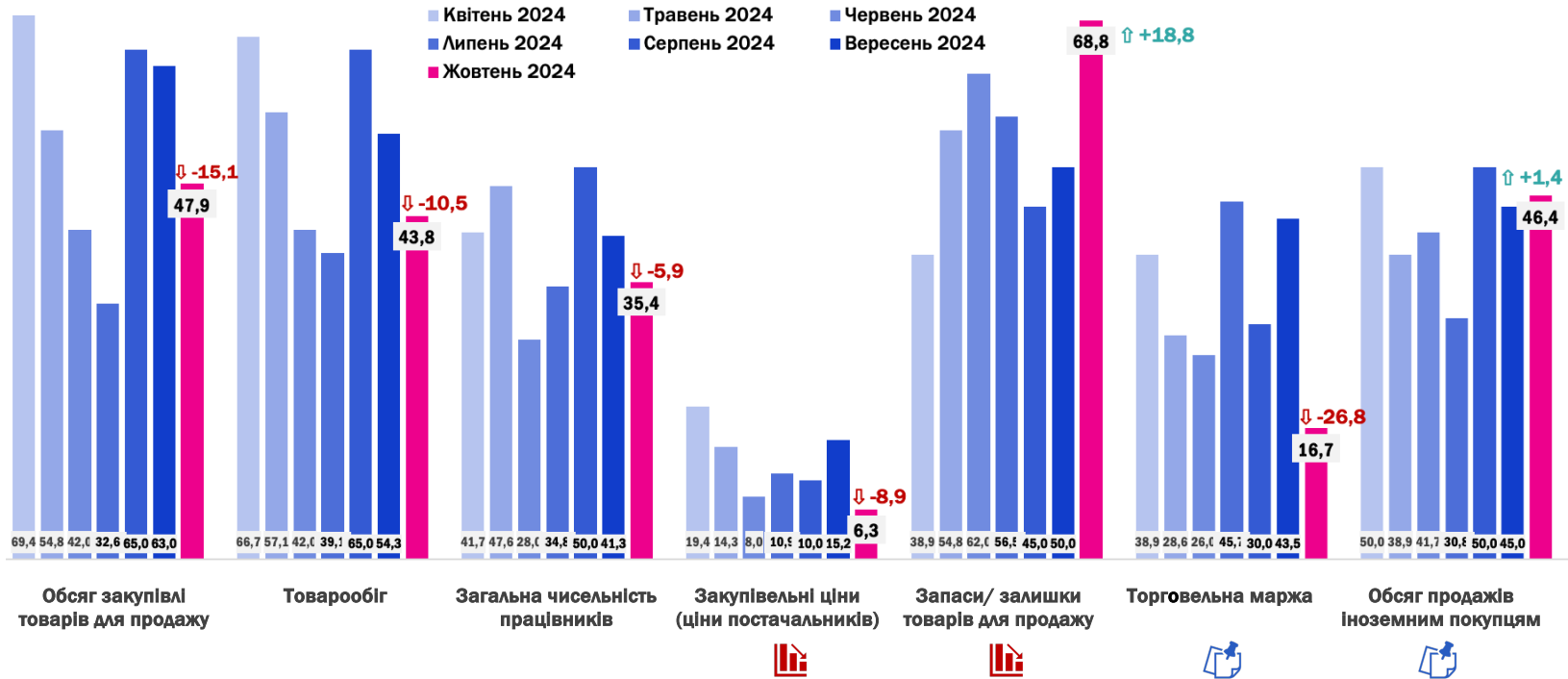
Стосовно інших показників очікування бізнесу негативні. Так, незважаючи на відчутне зростання позитивних очікувань, прогнозується помірне скорочення загальної чисельності працівників (48,4↑+11,6). Посилення песимістичних настроїв бізнесу стосується скорочення обсягів нових замовлень (38,7↓-6,0), обсягів наданих послуг (41,9↓-4,2), а також накопичення обсягів невиконаних замовлень (48,4↓-5,5).

Традиційно прогнозується подальше зростання закупівельних цін або цін підрядників (24,2↑+1,8).

ТОРГІВЛЯ

Очікування бізнесу сектору торгівлі у жовтні 2024 року
в порівнянні з вереснем 2024 року

Індекс Барометру сектору торгівлі у жовтні 2024 року продемонстрував скорочення і залишився у зоні негативних очікувань (40,4↓-4,4).

Позитивні очікування бізнесу обмежуються прогнозуванням скорочення запасів або залишків товарів для продажу (68,8↑+18,8).

Інші показники в меншому або більшому ступені знаходяться у зоні негативних очікувань бізнесу з домінуючою негативною динамікою. Прогнозується скорочення обсягів закупівлі товарів для продажу (47,9↓-15,1), товарообігу (43,8↓-10,5) та загальної чисельності працівників (35,4↓-5,9).

На тлі зростання закупівельних цін (6,3↓-8,9) буде скорочуватися торговельна маржа (16,7↓-26,8).

Обсяг продажів іноземним покупцям несуттєво скоротиться (46,4↑+1,4).

40,3 ↓-2,2
БАРОМЕТР БІЗНЕСУ
ЗАГАЛЬНИЙ

МІКРО
підприємства
(0-9 осіб)

42,2 ↓-0,7

МАЛІ
підприємства
(від 10 до 50 осіб)

40,6 ↓-0,1

ЕКСПОРТЕРИ

37,5 ↓-3,9

СЕРЕДНІ
підприємства
(від 50 до 250 осіб)

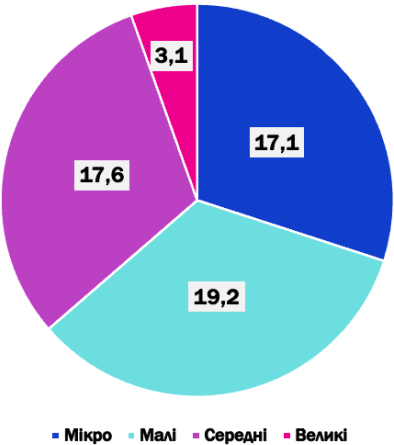
37,6 ↓-3,9

ВЕЛИКІ
підприємства
(250+ осіб)

45,0 ↓-12,5

Розподіл підприємств - респондентів за розміром компанії, у відсотках

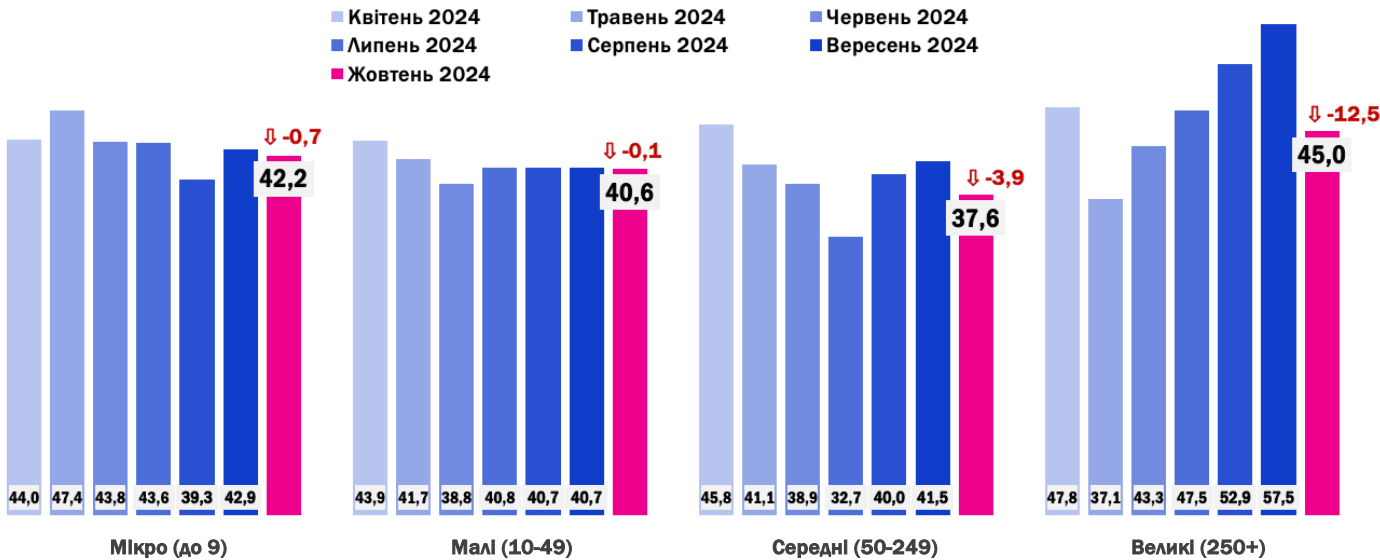

У жовтні 2024 року домінують негативні очікування незалежно від розміру бізнесу.

Найбільш суттєве збільшення песимістично налаштованих представників бізнесу спостерігається серед великого бізнесу (45,0↓-12,5).

Мікро, малі та середні підприємства порівняно з великими, ще більш обережно дивляться у майбутнє. Серед них середній бізнес має найменше значеннями барометру (37,6↓-3,9).

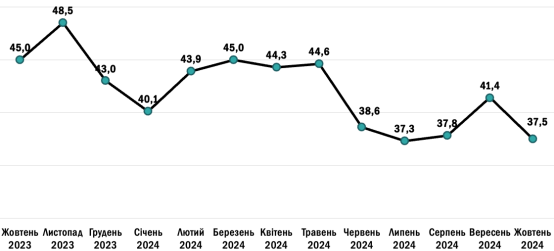
Очікування підприємств та підприємців залежно від розміру бізнесу (підприємств) у жовтні 2024 року в порівнянні з вереснем 2024 року

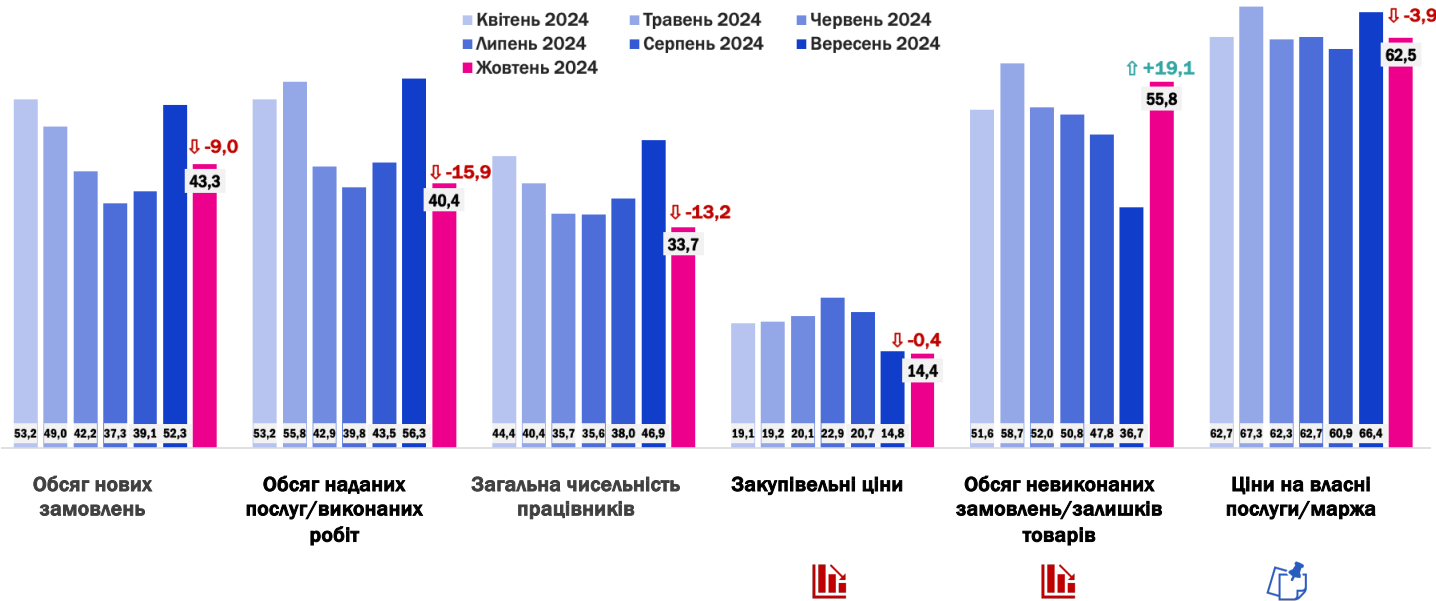
37,5↓-3,9

ЕКСПОРТЕРИ
47,3% респондентів

Очікування експортерів усіх секторів у жовтні 2024 року в порівнянні з вереснем 2024 року

Надає додаткову оцінку умов ринку, в Барометрі бізнесу не враховується

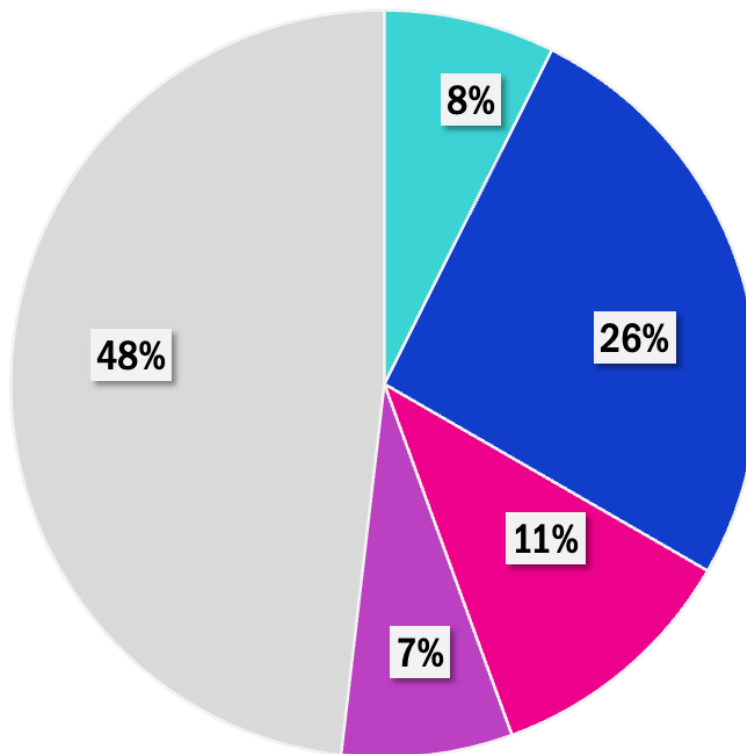
У жовтні 2024 року експортери продемонстрували посилення негативних очікувань (37,5↓-3,9).

Прогнозується скорочення обсягів нових замовлень (43,3↓-9,0), обсягів наданих послуг або виконаних робіт (40,4↓-15,9) та загальної чисельності працівників (33,7↓-13,2).

В умовах зростання закупівельних цін (14,4↓-0,4) очікується скорочення невиконаних замовлень (55,8↑+19,1) та збільшення цін на власні послуги (62,5↓-3,9).

ГОСТРЕ ПИТАННЯ ЖОВТНЯ 2024

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

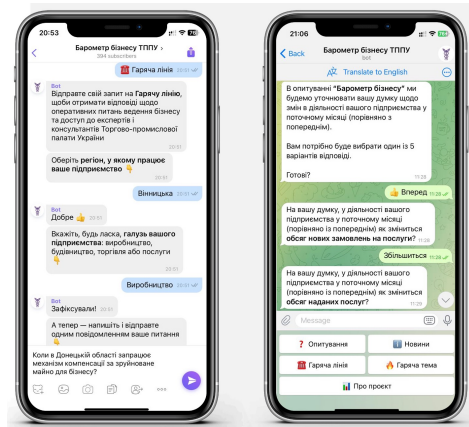
Зростання якого податку буде справедливим для наповнення бюджету?

- Збільшення військового збору
- Збільшення ПДВ
- Підвищення акцизів та товарів під акцизами
- Всі 1-3
- Жоден варіант

ЧАТ-БОТИ в VIBER та TELEGRAM

- Щомісячне регулярне опитування
- «Гостре» питання місяця
- «Гаряча» лінія системи ТПП в Україні

Барометр бізнесу від Торгово-промислової палати України – це бачення підприємств та підприємців, які є членами та партнерами Торгово-промислової палати України. Він відображає очікування змін у настроях бізнес-середовища в наступному місяці порівняно з попереднім.

Базується на опитуванні, яке враховує стан показників («підіндексів») діяльності респондентів 4-х секторів (виробництво, будівництво, торгівля, послуги). Барометр бізнесу адаптований до потреб членів та партнерів Торгово-промислової палати України. Особливістю Барометру бізнесу є включення спеціалізованих галузевих питань та аналіз стану експорту, що надає додатковий погляд на умови ринку.

Питання щодо:

- обсягу нових замовлень/закупівлі товару;
- обсягів виробництва/товарообігу;
- загальної чисельності працівників;
- закупівельних цін/ цін підрядників;
- обсягів невиконаних замовлень/ залишків товарів;
- цін на продукцію власного виробництва/ торговельної маржі*;
- експорту*.

* - додаткові питання, при розрахунку Барометру бізнесу не враховуються

МЕТОДОЛОГІЯ

Барометр бізнесу розраховується за методикою PMI (Purchasing Manager Index):

$$PMI = (P1 * 1) + (P2 * 0,5) + (P3 * 0)$$

де:

P1 = % відповідей, які повідомляють про покращення

P2 = % відповідей, у яких немає змін

P3 = % відповідей, що повідомляють про погіршення

- Значення **вище 50** означає зростання або розширення у секторі економіки порівняно з попереднім місяцем.
- Значення **менше 50** означає скорочення.
- Значення **50** вказує на те, що немає змін порівняно з попереднім місяцем.

Увага! Значення показників «**Закупівельні ціни**» та «**Обсяг невиконаних замовлень/ залишків товарів**» є дестимуляторами і при розрахунку розглядаються в протилежному значенні.

Для деталізації наданих відповідей використовується шкала 5-х вимірів (зменшиться – скоріше зменшиться – без змін – скоріше збільшиться – збільшиться).

Для розрахунку індикатору Барометр бізнесу застосовується 3 виміри, відповіді за якими підсумовуються:

- зменшиться та скоріше зменшиться;
- без змін;
- скоріше збільшиться та збільшиться.

ЗА ПІДТРИМКИ

Виконавець:

ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА
ПАЛАТА УКРАЇНИ

Цю публікацію було створено Торгово-промисловою палатою України в рамках Проєкту “Підтримка інклюзивного економічного розвитку в Україні шляхом узгодження експортної стратегії з регіональним розвитком і ЦСР”, що фінансується [урядом Німеччини](#) і реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit ([GIZ](#)) GmbH у співпраці з Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні.

Думки, висновки чи рекомендації, викладені в цьому документі, належать авторам (авторкам) та упорядникам (упорядницям) і не обов’язково відображають погляди уряду Німеччини, GIZ, Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні або інших агенцій ООН.